

Huda nesreča delavca. Turk Franc, delavec iz Kranjske vasi pri Gomilskem, je bil zaposlen pri napeljavi žic na daljnovodu Kranjskih deželnih elektrarn. Padla je nanj teža žica z izolatorjem vred in je dobil hude poškodbe na glavi in prsih. Hudo poškodovanega so oddali v celjsko bolnišnico.

Pri padcu po stopnicah si zlomila nogo. Marija Pajnič iz Ravbarjeve ulice v Ljubljani je padla tako nesrečno po stopnicah, da si je zlomila nogo.

Starejša ženska utonila. V Cerknici je utonila 60 letna Antonija Donat, vdova, katera je živela pri svojih sorodnikih po moževi smrti in rada obiskovala bolnike ter jim stregla. Dobra ženska je zašla v temi v cerkniški potok nad Šerkovo žago in so jo našli drugo jutro utopljeno v komaj 40 cm globoki vodi.

Požar povzročil 200.000 din škode. V nedeljo predpoldne je nenadoma izbruhnil v Soteski pri Bohinjski Beli na novi žagi šumske uprave, ki jo ima v najemu g. Torkar iz Lesc, požar. Goreti je pričelo v skladišču za žagovino. Zgorela je najbolj moderno urejena žaga v Sloveniji in znaša škoda 200.000 din. Ogenj je najbrž povzročila električna iskra, ki je vžgala žagovino.

Razne novice

Banski svet naše banovine je sklican za 14. februarja ob 10 dopoldne v Ljubljano. Predmet zasedanja je predvsem proračun za leto 1938/39.

Župnija Pišece je razpisana do 12. marca.

Razpis nagrade. Mariborsko mestno poglavarstvo razpisuje Slomšekovo nagrado za leto 1938 v znesku 5000 din. Namenjena je neobjavljenemu leposlovnemu delu, in sicer prvenstveno pripovednemu, ki naj upodablja dobo prevrata ali narodnih bojev na štajerskem ali koroškem. Delo je treba predložiti do 30. septembra 1938 predsedniku mestne občine tako, da je pisatelj označen z geslom, njegov naslov pa priložen v zaprti kuverti. Po možnosti naj se vloži delo na-

pisano s strojem in v treh izvodih. Nagradjeno delo je pripravljeno odkupiti in založiti Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, da ga izda za 20 letnico našega osvobođenja.

Enodnevni tečaj o trsnih rezih v vinogradu se bo vršil na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru v ponedeljek 14. februarja in v ponedeljek 21. februarja, obakrat od 8 do 12 in od 14 do 18. Tečaj je brezplačen, teoretičen in praktičen in se zanimanci lahko udeležijo enega ali drugega.

Zadružni enodnevni tečaj v Ptuj. Okrajni kmetijski odbor v Ptuj priredi enodnevni zadružni tečaj v Ptuj v zgornji dvorani Narodnega doma v nedeljo 27. februarja. V ptujskem okraju je kmečko zadružništvo slabo razvito, dasiravno ga ta okraj še najbolj potrebuje. Zato je tečaj velikega pomena za kmeta. Vstop bo prost. Vabimo!

Obrtniška razstava v Berlinu. Od 28. maja do 28. junija bo v Berlinu mednarodna obrtniška razstava, na katero so prireditelji povabili tudi obrtništvo Jugoslavije. Razstavljeni predmeti bodo razdeljeni v tri skupine: 1. Zgodovinsko-kulturni predmeti (obrnitiške diplome, dragoceni umetni izdelki, iznajdbe), 2. novodobni izdelki rokodelstva, 3. obrtniški tisk. Posebnost bodo tvorile delavnice, kjer bodo delali obrtniki posameznih držav karakteristična dela za dotično deželo. Vsi predmeti se bodo tudi prodajali. Stroške nosijo prireditelji, kateri tudi skrbijo za odpremo predmetov ter za prehrano in stanovanje obrtnikov, ki bodo delali po delavnicah. Slovensko obrtništvo opozarjamo, da se za prireditelje zanima. Vse pomembnejše podatke dobe zanimanci pri zavodu za pospeševanje obrti, Zbornica TOI v Ljubljani.

DELOVANJE PODRUŽNICE ZAKS MARIBOR

Ob priliki občnega zbora podružnice Zveze absolventov kmetijskih šol Maribor dne 30. januarja je tajnik organizacije orisal delo društva v minulemu letu. Ker je delo in zahteve organizacije jako zanimivo, ga objavljamo v izveščku:

Društvo je rešilo v minulemu poslovnem letu 269 dopisov, priredilo dve veliki zborovanji ter imelo 12 rednih odborovih sej. Na zborovanjih je društvo zahtevalo: 1. Absolventom se naj

prizna uradniški položaj. 2. F-i občinah se naj nastavijo absolventje kot kmetijski referenti. 3. Absolventi naj vodijo kmetijsko-nadaljevalne šole. 4. V kmetijski stroki naj se nastavijo namesto tujcev domači absolventi. 5. Absolventje naj dobe dva delegata v kmetijski zbornici.

Ob priliki občnega zbora so bili od strani članov organizacije stavljeni jako zanimivi predlogi, katere bomo še objavili.

Obžalovanja vredni slučaji

Zabodljaj v stegno. Pred neko gostilno v Studencih pri Mariboru na Aleksandrovi cesti je dobil od neznanca zabodljaj v stegno Alojz Kuljat, 28 letni kamnosek iz Zg. Radvanja. Zabodeni se je onesvestil na gostilniških stopnicah in ga je prepeljal reševalni oddelek v bolnišnico.

Smrtna žrtev pretepa v pijanosti. V neki krčmi v Slivnici pri Mariboru je došlo med pijanimi fanti do prepira in pretepa. Navzoč je bil tudi 28 letni progovni delavec Jernej Dolenc. V splošnem dirindaju je zabodel eden od pretepačev Dolenca v ramo. Zabodenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico, a mu niso mogli več pomagati.

Podlegel obstrelju. Med plesno prireditvijo v Negovi je bil obstreljen od dnarja Rudolfa Kovačič 23 letni posestnikov sin Franc Breznik. Obstreljenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je podlegel poškodb.

Posrečene tatvino nesrečen konec. Dne 1. februarja zvečer je bilo ukradeno kolo pred ključavničarsko delavnico A. Jurjaševiča v Središču. Kolo je bilo last Slavka Kerenčiča, ki je tatvino takoj opazil in prijavil orožnikom. Čez kakih dve uri je bil tat Vinko Žnidarič, brezposelni delavec iz sosedne vasi Trnovec v Savski banovini, že v rokah pravice. Pomočnik Jurjaševiča je slučajno naletel nanj na Preseki, spoznal vajenčevo kolo in ga hotel neznanu vzeti. Vnela se je huda borba, v kateri bi pomočnik podlegel, ako ne bi slučajno prišel neki mož na pomoč. Obema se je po-

Občutljivost človeškega nosa

Napačno je naziranje, da ima človek slab nos. Nekatere živali morejo sicer zavohati vonje, ki jih mi ne občutimo, toda kako občutljiv je navzlic vsemu naš vonj, nam pokažejo sledeče številke, ki navajajo v milijotinkah grama količine dišav, ki jih more naš nos občutiti: jodiform 1,027, moškat 0,5, oranžno in rožno olje 0,5, amonijak 0,003, olje poprove mete 0,005. Ker je jonon bistvena dišava vijolic, zadostuje torej en sam gram, da napravimo iz njega več tisoč litrov najfinije dišave. Zveplo vodik začutimo, če ga je samo 10 milijotink grama pomešanega v litru zraka, merkaptana pa, ki ga kemiki označujejo

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz preteklih in sedanje dobe

Z bliskavico se je razneslo po Rošnji, da je spravil na dan šintarski obisk ravno ono, o čemur je že dolgo šušljalo ter govorilo vse po Dravskem polju, da si je opomogel kočar Gašper Potočnik s »fovš« denarjem.

Soseska je uživala, ko je pasla oči na pogledu vklenjenih dveh Potočnikov, katera so odgnali orožniki v zapore mariborskega sodišča. Stari in mladi Potočnik sta bila v roki pravice bridko objokovana le od domačih, ki se niti prav zavedali niso, kaj sta zagrešila, da sta zaslužila verige in spremstvo našajenih bajonetov.

Usoda razkrinkanih

Rošnjani niso imeli niti trohice pomilovanja z aretacijo Potočnikov. Moški in ženski spol jima je privoščil udarec usode, in sicer radi tega, ker sta ponarejala denar samo zase in ni bil niti eden od sovaščanov deležen obogatitja na hitro roko. Vse se je hudovalo, zakaj sta skrivala denarni papir v škrinji, mesto da bi ga bila razdelila po vasi. Ako bi

ne bila skoparila z desetaki in petdesetaki, bi ne bili odkrili žandarji ničesar in vsa vas bi že stala trdno na nogah. Skopuha sigurno enkrat doleti zaslužena kazen in tako je bilo s starim Gašperjem, ki je že ponosno preziral imovite posestnike.

Prvotno so bili vsi prepričani, da je hodil delat denar k Potočnikovim na skrivaj v noči haloški slikar. Da bi se bil kateri kočarskih Potočnikov izbrihtal v ponarejevalca, ni mogel verjeti nikdo!

Orožniki so bili na Potočnikovini malodane dnevi obiskovalci. Bogznaj kolikokrat so pretaknili ono čumnato, iztiskali razna priznanja iz ostalih članov družine ter vpraševali staro in mlado po Rošnji in daleč na krog po Dravskem polju o Hvalecu ter starem in mladem Potočniku. Celo na hrvaško stran se je razpotegnila preiskava, a je ostala povsem brezuspešna. Od Hrvatov ni maral biti nikdo oškodovan od štajerskega ponarejenega denarja.

Preiskava je bila primeroma kmalu zaključena. Šlo je le za tri obdolžence in krivce, ki niso tajili in povrh je še bil v rokah oblasti ves ponarejevalni material.

Porotna obravnava je bila razpisana v Celju. Maribor tedaj še ni bil sedež sodnega okrožja. Ob-

srečilo postopača obvladati; ker pa ni hotel iti v Središče, so ga morali slovesno na vozu pripeljati na orožniško postajo.

Štirje vlomi v eni noči. V noči na 4. februar so bile izvršene v Poljčanah kar štiri vlomilske tatvine. Vlomilci so se spravili nad poljčanske gostilne in je bilo vdrto najprej v gostilniške prostore hotela Mahorič. Uzmovič je odnesel 280 din gotovine in za 200 din cigaret. Nato je obiskal hotel Bauman, kjer si je prilastil 250 din in za 200 din tobačnih izdelkov. Ne da bi ga kdo oviral, je vdrl vlomilec v krčmo Cvenk in v mesnico mesarja Šumerja. Cvenku je izmaknil 200 din, iz mesnice pa samo 5 kg mesa.

Napaden pismonoša. Pismonoša pomožne pošte pri Sv. Gregorju na Kranjskem je nesel v nahrbtniku pošto iz Ortneka. Blizu vasi Hudi konec mu je iztrgal neznanec nahrbtnik, v katerem je bila pošta na torba, in zginil v gozd. Orožniki iz Velikih Lašč in Sodražice so se podali na zasledovanje zločinca, a so našli samo razrezano pošto torbo v nekem jarku. Tolovaj je ukradel torbe denarne nakaznice in priporočena pisma, druge pošte pa se ni dotaknil.

Izpred sodišča

Za uboj pet let težke ječe. Pred mariškim kazenskim senatom se je zagovarjal 5. februarja 37 letni delavec Ferdinand Vetrih iz Brezna ob Dravi. Imenovani je ubil 19. novembra svojega svaka in posestnika Karla Rozmana iz Brezna. Oba sta se sprla. V prepiru je Vetrih udaril Rozmana z železnim drogom večkrat po glavi in ga ubil. Obtoženi je priznal dejanje in je bil obsojen na pet let težke ječe.

Za požig 15 mesecev zapora. Franc Zorc, 46 letni posestnik iz Selc, je prišel radi pijančevanja pod kuratelo. Upravo posesti je prevzela njegova žena. Zorc je iz maščevanja 23. novembra zanetil ogenj v gospodarskem poslopju, ki se je razširil tudi na hišo. Pri obravnavi v Mariboru 5. fe-

bruarja je obtoženi tajil krivdo, a je bil obsojen na 15 mesecev strogega zapora.

Morilca obsodili na 18 let. Lani 14. novembra je prizadjal Franc Zalokar, 30 letni hlapec iz Košnice pri Prevorju, svoji gospodinjki Vertovšekovi v Kozjem devet zabodljajev. Zabodena se je zgrudila nezavestna in izkrcavala. Hlapec je vzel dva bankovca po 500 din in pobegnil proti Lesičnem. Prijela sta ga na pobegu Miha Jazbinšek in orožnik Ilija Trlin. Zalokar je celo Jazbinška oklal. Morilcu so prisodili v Celju 3. februarja 18 let ječe.

Gospodar in hlapec obsojena radi uboja. Letos 2. januarja je prišel v krčmo posestnika Franca Kostajnskega v Podsredi, ko je gospodar že ležal, Viljem Vrhovnik. Kostajnskegov hlapec Ivan Stiplovšek je postregel Vrhovniku z vinom in cigaretami. Hlapec je skočil v kuhinjo po vžgalice in ko se je vrnil, je opazil, da je gost na odhodu. Hitro je zbudil gospodarja in mu je povedal, da so zginile z Vrhovnikom njegove hlače. Gospodar in hlapec sta jo ubrala za nepoštenim gostom, katerega sta dohitela pri Vukovem kozolcu. Odvzela sta mu ukradene hlače, v katerih je bilo baje 400 din in žepni nož. Nato sta Vrhovnika pretepala do nezvesti in sta ga zavlekla v listnjak Vukovega kozolca, kjer so ga našli ljudje drugo jutro vsega zmraženega in še vedno v globoki nezvesti. Pretepeni je drugi dan podlegel poškodbam. Gospodar in hlapec sta bila te dni obsojena v Celju vsak na dve leti ječe radi uboja.

Slovenska Krajina

Sobota. Naše Prosvetno društvo je začelo v novem letu s tako zvanim »prosvetnim uramim«. Vsak mesec bo imelo za vse članstvo in tudi za druge ljudi predavanja. Prva prosvetna ura se je vršila 23. januarja v prosvetni dvorani s predavanjem: Naši izseljenci v preteklosti in v novem letu. Predavanja se je udeležilo precej članstva in je bilo res koristno in potrebno za vse naše ljudi, ki se selijo poleti. Naprošamo tem

potom vsa naša prosvetna društva, da prirejajo taka predavanja vsaj enkrat na mesec. Glede načina in sporeda se lahko obračajo po nasvet in pomoč na Prosvetno društvo v Soboti.

Sobota. Tudi naša Krajina je opazovala zanimivi severni sij na večer 24. januarja. Po vsej Krajini so ljudje gledali ta redek nebesni pojav in v prvem hipu ugibali vse mogoče. Velika vojna se nam obeta, nebo se je odprlo, velike kazni napoveduje Bog itd. O tem so se menili ljudje isto noč. Še komunisti so hoteli speljati ta naravni pojav v svojo agitacijo. Takole so sklepali: Rusija je poslala rdeče nebo, znamenje zmage komunizma v Evropi. Zadošči satansko in obenem naivno mišljenje ljudi, ki so izgubili vero in s tem smisel za vse čudovite pojave in ureditev stvarstva od Boga. Sedaj pa že vsi vemo, kaj je bilo: izreden nebesni pojav, severni sij, ki je segal od severa pa vse do nas.

Sobota. V sredo, dne 3. februarja je bila na borzi dela seja Rafaelove družbe in v cerkvi sv. maša za izseljence v Franciji. Naš domačin g. Camplin Ivan odide 13. februarja pastirovat med naše izseljence v Francijo, tako se bo izpolnila želja naših sezoncev. Bog ga spremljaj! Rafaelevi družbi pa iskrena zahvala, posebno nje nemu predsedniku!

Bakovec. Tukajšnji učitelj Horvat Janko vodi gospodarsko nadaljevalno šolo za našo vas. Udeležuje se tega pouka nad 30 fantov in kmečkih mož. Prav vestno sledijo predavanjem in debati. Zelo potrebna je taka šola za naše ljudi in želimo, da bi se vsako leto vršila.

Rakičan. Tu smo ustanovili Prosvetno društvo. Vpisalo se je nad 30 članov in članic. Društvu želimo veliko uspeha in procvita za naše ljudi v bližini Soboti. Občnega zbora se je udeležil iz Soboti predsednik soboškega društva.

Sv. Sebeščan. V ponedeljek, dne 31. januarja okrog 12. ure je nastal ogenj pri Grajovih. Otroci so bili sami doma in so skoraj sigurno tudi ti povzročili to veliko nesrečo za enega izmed največjih revežev v župniji. V eni uri mu je bilo uničeno vse. Dobri ljudje so mu pomagali, da se bo te dni lahko vselil pod lastno streho. Pred tremi leti mu je zavarovalna doba potekla in je ni obnovil, ker ni mogel plačevati premije. — Ob tej priliki zopet obsojamo postopanje naše ob-

dolžence so odgnali k porotnemu zasedanju v Celje, kamor so morale tudi številne priče.

Vloga glavnega krivca v obtožnici je bila prisojena Andreju Hvalecu iz Leskovca. Za njim je bil največ kriv stari Potočnik, ker mu je bil preizkušeni ponarejevalec dobro došel. Mladoletni Jože Potočnik je bil le zapeljanec in zelo nadarjeno orodje v rokah obeh glavnih obdolžencev.

Po obtožnici se je ravnala ter glasila tudi obsojba. Hvalec je bil obsojen na 15 let, Gašper Potočnik na sedem let in sin Jože radi mladoletnosti na pet let.

Dva tabora

Kakor hitro je bila razglašena obsodba in so odvedli pazniki obsojeno trojico, so že bile številne priče razdeljene na dva tabora. Eni so obsojenim še vedno privoščili kazni. Bili so odločnega mnjenja, da je prav tako, če je iztrebljeno iz sredine poštenih ljudi gnezdo ponarejevalskih sleparjev. Drugi so se pa začeli zavzemati za ponarejevalsko družbo, ki ni oškodovala niti enega kmečkega človeka in je pomagala le sebi iz bajtarske revščine. Ako bi bil Potočnik enkrat obogatel, bi imeli tudi njegovi sovaščani marsikaj od njegovega premoženja. Hvalec je

vendar izdeloval tudi drugim siromakom denar, zakaj bi ga ne bil s časom Potočnik, saj je bil na glasu kot človek izredno dobrega srca, miren in vsakemu uslužen sosed.

Povrh je treba pomisliti še to, da znajo delati denar samo na Dunaju. In to cesarsko ter dunajsko umetnost je zadel priprost ter nešolan kmet. Ali ne kaže to dejstvo na izredno nadarjenost in spretnost, pred katerima je treba dvigniti klobuk?!

Čim bolj so reševali poljanci razloge za in proti ponarejevalcem, tem bolj je kopnela krivda in sta se vzbujala navdušenje ter ponos, da so se dobili na Dravskem polju ljudje, kateri so bili za las kos cesarjevim izdelovalcem denarja.

Komaj je minulo nekaj mesecev po obsodbi, je že prešel tabor ponarejevalskih nasprotnikov k onim, kateri so občudovali zaprto trojico, želeč ji od srca, da prestane kazni, se vrne med nje in bolj previdno nadaljuje, kar je že bila začela in v čemer se je izkazala.

Za slučaj, da bi bili poljanci še enkrat pozvani za pričevanje v ponarejevalski obravnavi, bi skušal vsak oprati obtožence in ne nasprotno, kakor so to žalibog zagrešili nekateri iz gole zavisti.

(Dalje sledi)

za višek vsega smrada, štiri milijotinke grama. Trditev, da bi za nekatere dišave zadostovalo že nekoliko gramov, da bi jih čutili vsi ljudje na zemlji, ni torej nič pretirana.

Salomonsko sodbo je izrekel predsednik nove romunske vlade Goga glede izhajanja judovskih listov, zaradi česar je pri njem posredovalo odposlanstvo judovske stranke. Goga je dejal, da listi lahko izhajajo, toda tiskani morajo biti v judovskem, t. j. v hebrejskem jeziku, ne v romunščini, in pa pod pogojem, da se ne bodo mešali v romunske notranje zadeve.

Kreppapir en gros za trgovce najugodnejše v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila Maribor in Ptuj.